

მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო გაზეთი №15(53) 2013 წ. 1-15 აგვისტო უსსი 50 თეთრი

საგარეჯოელი ძიუდოისტების ოქრო და ვერცხლი ჭაბუკთა მსოფლიო ჩემპიონატიდან

1-8 აგვისტოს ამერიკის ფლორიდის შტატის ქ. მაიამიში ტარდებოდა მსოფლიო ჩემპიონატი ძიუდოში ჯაბუკებს შორის, რომელსაც გაფაციცებით აღევნებდნენ თვალყურს ჭიდაობის საგარეჯოელი გულშემატკივრები. წმინდა სპორტული ახარტის გარდა მათ ამ ინტერესს აძლიერებდა ისიც, რომ ამ ასპარეზობაში სამი საგარეჯოელი ძიუდოისტი 2012 წლის ევროპის ჩემპიონი 60 კგ-ში, 2013 წლის ევროპის თასის III პრიზიორი და კიევის ევროპის პირველობის ვერცხლის პრიზიორი კობა მჭედლიშვილი, ევროპის ჩემპიონატის II პრიზიორი, ევროპის ოლიმპიური თამაშების III პრიზიორი, ანტალიის ევროპის თასის გათამაშების 2010 წლის ჩემპიონი, ამავე წლის კიევის ევროპის თასის გათამაშებისა და შვიდგზის საქართველოს ჩემპიონი, მიმდინარე წლის კიევის ევროპის თასის, ევროპის ოლიმპიური თამაშების II პრიზიორი თამაზ კირაკოზაშვილი და სიმონ მამარდაშვილი იღებდნენ მონაწილეობას.

პირველი ორის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ გაამართლეს მწვრთნელების და გულშემატკივრების იმედები, ასახელეს თავიანთი თავი, საგარეჯო და მთელი საქართველო. მათ გამართული 6-6 შეხვედრიდან ერთხელაც არ ჩაუხრიათ მუხლი მეტოქეთა წინაშე. ჩემპიონატში კობა მჭედლიშვილი 66 კგ წონით კატეგორიაში სცდიდა ძაღვებს. პირველი შეხვედრა მას გამბიელ ძიუდოისტთან ჰქონდა, რომელიც სუფთა გდებით დაამარცხა. ასეთივე შედეგებით დაასრულა მან მომდევნო II, III და IV შეხვედრები ეკვადორის, მექსიკის და ბელორუსის წარმომადგენლებთან. V შეხვედრაში, რომელსაც უნდა გადაწყვიტა საფინალო ორთაბრძოლის ბედი, იუკოთი სილია ყაზახ მონაწილედ იქცა. საფინალო ორთაბრძოლაში კაკაბეთელ ძიუდოისტს ბედმა ამომავალი მზის ქვეყნის ფალავანი პიფუბი-აბე შეხვედრა. იაპონელი ძიუდოისტების დიდების მიუხედავად კობამ პიფუბი აბეც პირველივე წუთის მიწურულს გააკრა ბუჭებზე, თუმცა მსაჯებმა მას ეს შედეგი არ ჩაუთვალეს. მსაჯთა ამ აშკარა

არაობიექტურობის მიუხედავად ჩვენებური ფალავანი არ გატეხილა და ვაზარით გამოგლიჯა იაპონელს ხელიდან მსოფლიო ჩემპიონის ნანატრი ოქროს მედალი.

შესანიშნავად იასპარეზა ჩემპიონატზე 16 წლის თამაზ კირაკოზაშვილმაც. პირველ შეხვედრაში მან დაჯაბნა უკრაინის სახელით მოასპარეზე ქართველი მესაბლიშვილი, II შეხვედრაში სუფთა გდებით მოუგო ვენესუელის წარმომადგენელს. მესამე შეხვედრაში თამაზმა დაამარცხა ოლიმპიური თამაშების პრიზიორი ფინელი მეტოქე. მეოთხეში კი პოლანდიის წარმომადგენელი. V შეხვედრაში „კირაკოზას“ მეტოქე ორგზის ევროპის ჩემპიონი რუსლან გოდიზოვი აღმოჩნდა, რომელსაც დიდხალურებმა ფალავანმა აღარ დააცალა ჩემპიონობისათვის ბრძოლა. საფინალო ორთაბრძოლაში თამაზი რუსეთის წარმომადგენელ ზაურ რამაზანოვს შეხვდა, რომელსაც 100%-იანი ოქროს ქულა გაუკეთა, მაგრამ მსაჯებმა რატომღაც არ ჩაუთვალეს ეს წარმატება და საგარეჯოელებმა ორი ოქროს ნაცვლად თითო ოქრო და ვერცხლი ჩამოიტანეს.

სამწუხაროდ, არ გაუმართლა 66 კგ წონით კატეგორიაში მოასპარეზე სიმონ მამარდაშვილს, რომელმაც I შეხვედრა ამერიკელ მოჭიდავესთან გამარჯვებით დაასრულა. მწვრთნელების შეფასებით მსაჯებმა II შეხვედრიდან არაობიექტური გადაწყვეტილებით მოსხნეს და ბულგარულ ივან სტეფანოვთან წაგება ჩაუთვალეს, არადა მამარდაშვილზე დიდ იმედებს ამყარებდნენ საქართველოს ნაკრების მწვრთნელები და არა მარტო ისინი.

დიდ გამარჯვებას გულოცავთ კობას და თამაზს, მათ მწვრთნელს მამუკა მათიაშვილს, რომელსაც მართლაც რომ ეკუთვნოდა თავისი აღსაზრდელების გვერდით ყოფნა და სწორედ მისი იქ, იმ დარბაზში ყოფნა ერთი ოქროს ნაცვლად, საგარეჯოს სამ ოქროს მედალს მოუტანდა... სიმონ მამარდაშვილს კი მომავლის წინააღმდეგობების ვაჟკაცურად დაძლევის ვუსურვებთ...

გიორგი ლაბინიშვილი

სეტყვამ კიდევ ერთხელ სერიოზული ზარალი მიაყენა საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობას. ზარალის შესახებ გვესაუბრება საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელი ცისმარ თეფიაშვილი.

9 აგვისტოს მოსულმა სეტყვამ საგრძობლად დააზიანა ქ. საგარეჯოს მოსახლეობის ერთი ნაწილის ვენახები. ე.წ. „კოსტაფეს“ ტერიტორიაზე 80-70-30%-ის ფარგლებში. რაც შეეხება თავად მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთებს აქ სეტყვა ისეთი სიძლიერით და ინტენსივობით არ ყოფილა, რომ ზარალი ყოფილიყო.

დაზარადა ტერიტორიული ორგანო უდაბნოს მოსახლეობის საკარმიდამო ნაკვეთები. სეტყვისა და ჭარბი ნალექების გამო მომძღაურებულმა წყლის ნაკადმა დააზიანა საავტომობილო გზაზე არსებული ხიდი, რომლის აღდგენითი სამუშაოები მეორე დღესვე დაიწყო და ავტომობილების მოძრაობისათვის შეფერხება არ გამოუწვევია.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებობაში შედგა ზარალის დამოვლელი ორი კომისია, ერთი ქ. საგარეჯოში, მეორე – უდაბნოში. ქ. საგარეჯოს კომისიაში შევიდნენ მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილის მოვალეობის შემსრულებელი გიორგი ქურდოვიანი, აკაკი დეკანოზიშვილი, დათო ჩოკოშვილი, გიორგი ფირყულაშვილი, ზურაბ ზირაქაშვილი, გია ბუნაშვილი. უდაბნოს

სტიქიისაგან მიყენებულ ზარალს ითვლიან

ზარალის დამოვლელ კომისიაში გაერთიანდნენ: გიორგი ქურდოვიანი, მამია ჩართოლანი, აკაკი დეკანოზიშვილი, მაიზურ გუჯაჯიანი, დავით ჩოკოშვილი, ერეკლე გვიდანი და გია ბუნაშვილი. აღნიშნული კომისიები სეტყვისაგან დაზიანებულ მთლიან ფართობებს დაითვლიან და შედეგებს ზემდგომ ორგანოებში გადავგზავნიან.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს სხდომა

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 26 ივლისის სხდომა მიჰყავდა ამავე მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარეს ილია ჯიაშვილს. სხდომის დღის წესრიგის I საკითხად დეპუტატებმა მოისმინეს აიპ „საგარეჯოს სკოლამდელი და სკოლისგარეშე სასწავლო-სააღმზრდელო დაწესებულებათა გაერთიანების“ 2013 წლის 6 თვის ანგარიში, რომელიც ამავე გაერთიანების დირექტორმა ელზა გილაშვილმა წარმოადგინა. მოსმენილი საკითხის ირგვლივ აზრი გამოთქმეს დეპუტატებმა. მათი საუბარი ძირითადად შეეხო გაერთიანების სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში ბავშვთა კვების საკითხებს. გამოითქვა მოსაზრებები კვების გაუმჯობესების შესახებ.

სხდომის მონაწილეებმა, ასევე მოისმინეს აიპ „საგარეჯოს ჯემალ ბურჯანაძის სახელობის სამუსიკო სკოლის“ დირექტორის ლია ბურჯანაძის მოხსენება 2013 წლის 6 თვის ანგარიშის შესახებ.

2013 წლის 6 თვის ანგარიშით წარსდგა სხდომაზე აიპ „საგარეჯოს სახემელი წყლის რეგულირებისა და ლაბორატორიული კვლევის ცენტრის“ დირექტორის მოადგილე ხათუნა ჯანიაშვილი.

სხდომის მონაწილეებმა მოისმინეს საკითხი „საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სოციალური დახმარების 2013 წლის პროგრამისა და მისი ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2013 წლის 2 თებერვლის №22 დადგენილებაში ცვ-

ლილებების შეტანის შესახებ“. საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში მოსახლეობის სოციალური დახმარების 2013 წლის პროგრამის დაემატა 81000 ლარი. აღნიშნულ დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის შემდეგ კი თანხა გადანაწილდა შემდგომად და საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სოციალური დახმარების პროგრამა და მისი ბიუჯეტი დამტკიცდა შემდეგი რედაქციით:

მუხლი 3. პროგრამის ბიუჯეტი დამტკიცდეს შემდეგი რედაქციით: პროგრამის ბიუჯეტი ნაცვლად 350800 (სამასორმოდლაათი ათას რვაასი) ლარისა, განისაზღვროს 402620 (ოთხასორი ათას ექვასოცი) ლარით.

მუხლი 5. სოციალური დახმარების სამიზნე ჯგუფები.

მე-5 მუხლს დაემატოს მე-8 პუნქტი: 100 წელს გადაცილებული ხანდაზმულებისათვის დაბადების დღის საჩუქარი განისაზღვროს 150 (ასორმოდლაათი) ლარის ოდენობით სულ 6 ადამიანისათვის.

მუხლი 6. სოციალური დახმარების ოდენობა

მე-6 მუხლის მე-7 პუნქტი დამტკიცდეს შემდეგი რედაქციით:

უფასო კვების ობიექტები ნაცვლად 181000 (ასოთხმოდლაერთი ათასი) ლარის განისაზღვროს 152820 (ასორმოდლაათორმეტი ათას რვაასოცი) ლარით.

სხდომის მონაწილეებმა იმსჯელეს მოსმენილ საკითხებზე და მიიღეს შესაბამისი გადაწყვეტილება და დადგენილება.

„კანარგო-ჯორჯიას“ და ნავთობსაქიბო სამსახურების მუშაკების შეხვედრა საბარჯოელთან

როგორც საგარეო ურთიერთობების ცნობილია, უკვე თითქმის 5 თვეა გერმანული გეოფიზიკური სადაზვერვო პარტია DMT შპს „კანარგო-ჯორჯიას“ შეკვეთით და წინასწარ შედგენილი რუკის მიხედვით საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის დასახლებულ პუნქტებში აწარმოებს ნავთობის საბადოების საძიებო სამუშაოებს ორგანიზაციების ბურღვა-აფეთქების მეთოდით. აღსანიშნავია, რომ ეს სამუშაოები ისე დაიწყო და თითქმის მისი სამუშაოებიც შესრულდა, რომ მათ შესახებ არანაირი ინფორმაცია მოსახლეობისთვის არავის მიუწვდია. მოსახლეობამ მხოლოდ მორაზული ჭორების დონეზე იცოდა, რომ მიმდინარეობს გაზისა და ნავთობის საძიებო სამუშაოები აფეთქების მეშვეობით, რომელსაც შეიძლება მოჰყვეს ხალხისათვის საზიანო შედეგები. ამიტომ სრულიად გასაგებია საგარეჯოს მოსახლეობის ის პროტესტი და წინააღმდეგობა, რაც მათ გაუწიეს DMT-ს წარმომადგენლებს, როცა ისინი საგარეჯოს სათავესა და პეტრე-პავლეს სახელობის ეკლესიის მიმდებარე ტერიტორიაზე აღნიშნული სახის სამუშაოების ჩატარებას აპირებდნენ. დანამდვილებით ვერაფერ იტყვის, თუ რა შედეგები შეიძლება მოჰყოლოდა ამ სამუშაოებს, მაგრამ ამ პროტესტით ნამდვილად თავიდან იქნა აცილებული სათავეს წყლის დაკარგვის საშიშროება.

ყველა სათავეს ცნობილია გასული საუკუნის 60-იანი წლების დასაწყისში სათავეში სახმელი წყლის დაკარგვის ამბავი, რაც აქ წყლის საძიებლად ჩატარებულ ზედამართულ სათხრელ სამუშაოებს მოჰყვა. აქ კი ადგილი აქვს დედამიწის 10 მეტრის სიღრმეზე ჩატარებულ აფეთქების სამუშაოებს, რის ბუნებასა და მიწის ქანებზე უარყოფითი ზემოქმედების შესახებ მოსახლეობას არანაირი ინფორმაცია არ გააჩნია და იყვნენ გაურკვეველობასა და შეშფოთებაში, მათ ხომ საკუთარ თავზე აქვთ გამოცდილი ნავთობის აფეთქებით გამოწვეული უბედურება. პასუხი ამ გაურკვეველობასა და შეშფოთებას 9 აგვისტოს საგარეჯოს კულტურის სახლში არასამთავრობო ორგანიზაცია „საგარეჯოს სამოქალაქო ზედამხედველობის ინსტიტუტი“ თაოსნობით გამართულ შეხვედრაზე გაეცა, სადაც

ქალაქის მოსახლეობის გარკვეულ ნაწილს შეხვედრენ საქართველოს ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო კორპორაციის, მენეჯერებთან ასოციაციის, „კანარგო-ჯორჯიას“ და გეოფიზიკური პარტია DMT-ს წარმომადგენლები, კერძოდ საგარეჯოელთა შესახებ დიდ ინტერესს გამოთქმისა და გაზის კორპორაციის ხელმძღვანელი გოგი ბერია, მენეჯერებთან ასოციაციის პრეზიდენტი კლიფ აიზაკი, „კანარგო-ჯორჯიას“ გენერალური დირექტორი ალექსანდრე ჭიჭინაძე, მენეჯერი ჯეფრი ვილიკინსი, გეოლოგიური სამსახურის უფროსი ვოლფგანგ ნახტმანი, უსაფრთხოებისა და შრომის დაცვის სამსახურის უფროსი თამაზ მუხურაძე, ნავთობის მოპოვების ინჟინერი ნუკრი ჭელიძე, კომპანიის მენეჯერი გონა შავგულიძე, DMT-ს გეოფიზიკური პარტიის უფროსი ანდრეას სტეკერული, ამ პარტიის ნებართვების უფროსი გიორგი კუკავაძე, ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო ბიუჯეტში შენატანები, ზაზა მიქელაძე და „კანარგო-ჯორჯიას“ წარმომადგენელი მიხეილ ნიბლაძე.

შეხვედრა გახსნა საგარეჯოს არასამთავრობო ორგანიზაცია „სამოქალაქო ზედამხედველობის ინსტიტუტი“ დამფუძნებელმა ვახტანგ გზირიშვილმა. შეხვედრის მიზნებსა და ამოცანებზე მოკლედ ისაუბრა ამ ორგანიზაციის წარმომადგენელმა გოგი ბერიძემ. როგორც მან აღნიშნა, საჭიროა შეიქმნას საინიციატივო ჯგუფი, რომელიც გაარკვევს მოსახლეობას და ჩააყენებს ყველა იმ საქმის უკრძინში, რასაც მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე აწარმოებენ DMT-ს საძიებო სამსახური, „კანარგო-ჯორჯია“ და მისი პარტნიორი საქართველოს ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო კორპორაცია. ასევე გააცნობენ იმ რისკებსა და საფრთხეებს, რაც ასეთ სამუშაოებს სდევს თან, განსაკუთრებით კი საგარეჯოს სათავეს შესახებ.

შეხვედრაზე ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო კორპორაციის უფროსმა ზაზა მიქელაძემ აღნიშნა, რომ „კანარგო-ჯორჯია“, რომლის პარტნიორია მათი კორპორაცია საქართველოში ახორციელებს 100 მილიონიან ინვესტიციას, საიდანაც 50 მილიონი საგარეჯოს მუნიციპალიტეტზე მოდის. ეს კომპანია საქართველოში

1995 წლიდან მუშაობს და ფლობს ქვეყანაში ნავთობისა და გაზის მოპოვებისა და ძიების ლიცენზიას. საძიებო 423 კმ საძიებო ზოლიდან 131 კმ საგარეჯოზე მოდის. ამ პროექტის წარმატებით განხორციელების შემთხვევაში გაიზრდება ნავთობის მოპოვება და შესაბამისად „კანარგო-ჯორჯიას“ სახელმწიფო ბიუჯეტში შენატანები, განხდება ახალი სამუშაო ადგილები, მოწვევრიდება ინფრასტრუქტურა, რაიმე ზიანის შემთხვევაში კი მოსახლეობას აუნაზღაურდება ზარალი.

„კანარგო-ჯორჯიას“ წარმომადგენელმა მიხეილ ნიბლაძემ თავისი გამოსვლა შეხვედრაზე იმით დაიწყო, რომ ბოლოში მოუხადა საგარეჯოელებს, რომ ასეთი მასშტაბური სამუშაოების დაწყების წინ არაფერი არ აცნობეს მათ და შეპირდა, რომ ამიერიდან ყოველთვის მიაწვდიან ინფორმაციას აღნიშნული სამუშაოების შესახებ. შემდგომ მან ისაუბრა საძიებო გეოფიზიკური სამუშაოების, გეგმების, სპეციფიკის, ადგილმდებარეობის განსაზღვრის, მათი ჩატარების მეთოდების, რისკებისა და საფრთხეების, გარანტიებისა და სხვათა შესახებ. როგორც მან აღნიშნა, საძიებო სამუშაოები ტარდება ნინოწმინდის, საგარეჯოსა და პეტრე-პავლეს მიდამოებში. 10 მეტრის სიღრმეზე ბურღვა-აფეთქების მეთოდით, რომელიც უსაფრთხოა მოსახლეობისათვის. მაგრამ მოსახლეობამ არ შეუშვა საგარეჯოს სათავეს ტერიტორიაზე ამ სამუშაოების ჩატარება, საძიებო სადაზვერვო ბურღვის განხორციელება სათავედან 200 მეტრის დისტანციაზე გადაიტანეს. „კანარგო-ჯორჯია“ და DMT მუშაობენ უსაფრთხოების უზღვევის ზომების დაცვით, რასაც აკონტროლებს ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო კორპორაცია. თავის გამოსვლაში იგი ასევე შეეხო იმ სახელებს და სიტყვებს, რასაც პროექტის წარმატებული განხორციელება მოუტანს საგარეჯოელებს. მისი განცხადებით სადღესოდ საძიებო სამუშაოებზე დასაქმებული 300 კაციდან 120 საგარეჯოელია, პეტრე-პავლიდან და ნინოწმინდიდანაა. მიმდინარეობს გზების შეკეთება ტყიან და მთიან ადგილებში, შექმნილია სავალი სამუშაო ადგილები, მომა-

ვლისათვის მომზადდება და გადამზადდება მენავთობეთა კადრები, მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გატარდება მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სამედიცინო, ჯანდაცვის პირობების გაუმჯობესების, წყალგაყვანილობის მოწვევების და სხვა კუთხით. სეისმური ძიებისას მოსახლეობას აუნაზღაურდება ყოველგვარი მიყენებული ზარალი, მოხდება პაერის სინჯების აღება, დაყენდება ხელსაწყოები, რომლებიც დააფიქსირებენ სახმელი წყლის სათავეებში წყლის დინამიკას. მისი განცხადებით კანარგო სრულ პასუხისმგებლობას იღებს გარემოსა და წყლის უსაფრთხოების დაცვაზე და დამსწრეთ მოუწოდა პარტნიორობისაკენ, რასაც საბოლოოდ სიკეთე მოჰყვება ორივე მხარისათვის.

მეტად მკაცრი და კრიტიკული იყო შეხვედრაზე საგარეჯოელთა სახელით სიტყვაში გამომსვლელების: ნოდარ ნუკრაძის, სოსო კაუთაშვილის, ეკა ბუზარიაშვილის, მაიკო ბუზარიაშვილის, ალექსი არაბულის, საგარეჯოს წყალკანალის მენეჯერის ოთარ ჩალათაშვილის, თინათინ მეზერიშვილის, დარეჯან გილაშვილის შეფასებები „კანარგო-ჯორჯიას“ მისამართით. განსაკუთრებით კი საგარეჯოს სათავესა და თვალთხვევის ხეობის მიდამოებში როგორც მათ აღნიშნეს, არაფერ იცის, საიდან იღებს სათავეს საგარეჯოს სახმელი წყალი და ყოველ ბურღვა-აფეთქების სამუშაოს შეუძლია წყლის დაკარგვა გამოიწვიოს, როგორც ეს გასულ საუკუნეში მოხდა და სათავედან წყალი დაიკარგა. გამოითქვა შენიშვნები ამ რამდენიმე წლის წინ ნინოწმინდაში ნავთობის ჭაბურღილის ამოფრქვევის შედეგად წარმოშობილი მოსახლეობის ჯანმრთელობის, სახმელი წყლის, ნიადაგისა და ბუნების დაბინძურების და სხვა პრობლემების შესახებ. აღინიშნა იმის შესახებაც, რომ ამოფრქვევის შემდეგ იმატა ონკოლოგიურად დაავადებულთა რიცხვმა არა მარტო ნინოწმინდაში, არამედ საგარეჯოში, რაც შესაბამისი ცენტრების მიერცაა დაფიქსირებული.

საგარეჯოელებს ერთი სასმელი წყალი და დაკარგა ვარგისი და დრეკანდელ შეხვედრაზე შევთანხმდეთ, რომ სათავეს და თვალთხვევის ხეობას ხელი არ ეხლოს, ასეთი ხელშეკრულების დადება შესთავაზა „კანარგო-ჯორჯიას“ წარმომადგენლებს ერთ-ერთმა საგარეჯოელმა გამომსვლელმა. გამოითქვა აზრი საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლების მონაწილეობით საინიციატივო სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ, რომელიც იმუშავებს და დაარეგულირებს ამ საკითხებს.

ქალაქი საბარჯო

საგარეჯოს ე.წ. ქველივიძეანთ და ქურხულიანთ უბნის მოსახლეობა 20 წელი იმ სასმელი წყლით სარგებლობდა, რომელიც თავად მოსახლეობის თაოსნობით და ფიზიკური და მატერიალური შესაძლებლობებით იქნა გამოყვანილი მდ. წიფლის ხევისა და „შაშვის წყაროს“ ერთიანი ძარღვიდან. 20 წლის წინ მოძიებული სასმელი წყლის ეს პატარა წყარო თავადვე გაასუფთავეს და წყალშემკრების სახე მისცეს, შესაბამისადაც უკლიდნენ და პატრონობდნენ. ზაფხულის პერიოდში კი წყლის დებეტმა იკლო, ბოლო 3-4 თვე წყალი ჩვეული ოდენობით აღარ მოდიოდა. უბნის მოსახლეობამ სხვა წყლის ძარღვიც აღმოაჩინა, რომელიც აღნიშნული წყაროდან 700 მეტრის დაშორებით აღმოჩნდა. მათ თხოვნით მიმართეს დახმარებისათვის საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს და გაემგობას და დახმარებაც მიიღეს. 700 მეტრი სიგრძის 50 მმ-იანი დიამეტრის პლასტიკის მილი მართლაც დიდი საჩუქარი აღმოჩნდა უბნის მოსახლეობისათვის. მათ თავიანთი ფიზიკური შესაძლებლობებით შექმნეს ე.წ. „შაშვის წყაროს“ წყლის შემკრებთან ახლადმოძიებული წყლის მიყვანა, საიდანაც მოსახლეობას მიეწოდება წყალი.

ქველივიძეანთ და ქურხულიანთ უბნის მოსახლეობა მადლობას უხდის საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარეს **ილია ჰიაშრელას** და ამავე მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოვალეობის შემსრულებელს **ცისმარ თედიაშვილს**, რამდენიმე საათისა და მხარში დღომისათვის.

ამბობი

მერხვიანი

დაზიანებული წყალსადენის მაგისტრალური მილის აღდგენა მოხდა სოფელ ვერხვიანში. აღნიშნული მაგისტრალური მილი სოფლის თავსა და სოფლის ბოლოში არსებულ სასმელი წყლის რეზერვუარებს აკავშირებს ერთმანეთთან.

მეწყერი

ოთარაანთკარში

10 აგვისტოს, საღამოს ხანს სოფ. ოთარაანთკარში მეწყერი ჩამოწვა, მიზეზი ბოლო დროს გასწორებული წვიმებია. შემთხვევის ადგილზე საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილის მოვალეობის შემსრულებელი გიორგი ქურდიანიძე, საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლის ზედამხედველობის სამსახურის უფროსი იოსებ თედიაშვილი, სოფ. კოტბანის რწმუნებული მალხაზ წიკლაური იმყოფებოდნენ. შ.პ.ს. „არილი“-ს წარმომადგენლებმა ტექნიკის მისვლამდე ხელით აწარმოეს გაწმენდითი სამუშაოები.

არტგენმა ამჯერად მეათედ უმასპინძლა ქართული ხელოვნების მოყვარულთ. საგარეჯოს მუნიციპალიტეტიდან იქ წარმოდგენილი იყო სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლები: უდაბნოს ქალთა ვოკალური ანსამბლი „კასლითა“ (ხელმძღვანელი ფიქრია მარგინი), კაკაბეთის ვაჟთა ფოლკლორული ანსამბლი „აკაბულები“ (ხელმძღვანელი ნიკო გიგოშვილი) და საგარეჯოს სანიმუშო სახალხო ანსამბლი „იმედი“ (ხელმძღვანელი თინათინ მეზერიშვილი). როგორც აიპ „საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის კულტურის ობიექტების გაერთიანების“ დირექტორი ბესო ღვინაშვილი იხსენებს: – კახეთის რეგიონიდან თანდათან მოწონება ახმეტამ დაიმსახურა, მაგრამ, როცა ჩვენი მუნიციპალიტეტის ანსამბლები წარდგნენ, მაყურებელი ჯერ დაიძაბა, შემდეგ კი თანდათან აჰყვა ჩვენს მომღერლებსა და მოცეკვავეებს. „აკაბულები“ მიერ შესრულებულ სიმღერებს „ვისია, ვისია“ და „ცანგალა და გოგონას“, ანსამბლ „იმედის“ მიერ შესრულებული ცეკვებიც ჩაერთო, უკვე ვხეზუ იღვა ყველა და ისეთი რიტმით

„არტგენი – 2013“

საგარეჯოელთა მსახურის მომსახურე ღირსეულები

უკრავდა ტაშს, აშკარა იყო, ის უცხოელი სტუმრებიც და ქართველი მაყურებელიც ამ ორი ერთად შესრულებული ნომრის თანამონაწილე გამხდარიყო... მართალია, არტგენის ფესტივალი წმინდა ფოლკლორული ხასიათის არ არის, მაგრამ, აქ არის ქართული სიმღერის, ცეკვის, საბრძოლო ხელოვნების, ქართული რეჟისის ჩვენება-პროპაგანდა. მასში ფესვები მაინც ქართულია – მართალი, ადგილი, ჭეშმარიტი. აქ არაფერ არავის ეჯობება, მაგრამ აშკარად იგრძნობა მხოლოდ შეჯიბრი ყოველივე ქართულისადმი სიყვარულის და პატივისცემის. აქ ხელოვნების მოყვარულნი ხელოვან ადამიანებს ტაშით, ოვაციებით და სიყვარულით აჯილდოებს. ხელოვანს კი მეტი რა უნდა?!

პაციონი მიაბას

მათი ცხოვრება

რუსეთ-საქართველოს 2008 წლის 8 აგვისტოს ომში საგარეჯოს მუნიციპალიტეტიდან დაღუპული მებრძოლების გიორგი კირაკოზაშვილისა და რევაზ მამისაშვილის მემორიალი და საფლავი ყველაზე უფრო საგარეჯოს მუნიცი-

ბანათლება

მოსწავლეებისათვის არადადეგების, სკოლის ხელმძღვანელებისათვის კი ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების დროა აგვისტო. წინა წლებში ჩატარებული სხვადასხვა სახის სამშენებლო ღონისძიებების მიუხედავად, ბევრ სკოლას ჯერ კიდევ სჭირდება სხვადასხვა სახის სამუშაოები, რათა მოსწავლე-ახალგაზრდობას სწავლა-განათლების შესაფერისი თანამედროვე პირობები შეექმნათ. კერძოდ, თუ სად და რა კეთდება ამ კუთხით, კომენტარი ვთხოვეთ **საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს საგარეჯოს საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრის უფროსს ქ. მანანა ცუცმირიძეს.**

– ქ. მანანა, როგორც ცნობილი გახდა, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრომ დაიწყო ქვეყნის საჯარო სკოლების სარეაბილიტაციო სამუშაოების პროექტის განხორციელება. თუ მოხდენ ამ პროექტში ჩვენი მუნიციპალიტეტის სკოლები და რა კრიტერიუმებით მოხდა ამ პროექტში ჩართვა?

– გადასტურებთ, რომ ჩვენმა სამინისტრომ მართლაც დაიწყო აღნიშნული პროექტის განხორციელება; კერძოდ, პროექტის ფარგლებში ხორციელდება შენობათა კარგანჯარვის და სახურავების სარეაბილიტაციო სამუშაოები. ამ პროექტში ჩვენი მუნიციპალიტეტიდან შეირჩა და ჩართულია 6 ის სკოლა, სადაც ამ მხრივ ყველაზე ცუდი მდგომარეობა ვკვირდებოდა და ამ სახის გადაუდებელ სამუშაოებს საჭიროებდნენ.

ექვს საჯარო სკოლაში სარეაბილიტაციო სამუშაოები ტარდება

* იორმულანლოში ახალი სასკოლო კორპუსი ამოქმედდება
* ლამბალოში 1015 მოსწავლეზე გათვლილი სკოლის მშენებლობა დაიწყება

– კერძოდ, რომელი საჯარო სკოლები შევიდნენ ამ პროექტში და რა სახის სარეაბილიტაციო სამუშაოები შესრულდება თითოეულ მათგანში?

– აღნიშნულ პროექტში ჩართული არიან უდაბნოს, კაკაბეთის, ყანდაურის, პატარა ნაილურის, ნინოწმინდისა და ქ. საგარეჯოს III საჯარო სკოლები. რაც შეეხება იქ შესასრულებელ სამუშაოებს: უდაბნოს სკოლაში მოხდება კარგანჯარვისა და შენობის სახურავის რეაბილიტაცია, კაკაბეთში

სკოლას შეეცვლება სახურავი, ყანდაურის სკოლაში – კარგანჯარა და სახურავი. რაც შეეხება პატარა ნაილურის, ნინოწმინდისა და საგარეჯოს III საჯარო სკოლებს – აქ სარეაბილიტაციო სამუშაოები მხოლოდ კარგანჯარების შეცვლას ითვალისწინებს.

– აქ გამოყენებული მასალა ალბათ მეტალპლასტმასი იქნება არა?

– კი, რა თქმა უნდა.

– აღნიშნულ სამუშაოებს განათლების სამინისტრო აფინანსებს, თუ წილობრივ მონაწილეობის პრინციპით შესრულდება?

– ამ პროექტს სამინისტრო ახორციელებს და დაფინანსებულია მთლიანად თვითონ უზრუნველყოფს.

სამინისტრომ გამოაცხადა შესაბამისი ტენდერი, სადაც გამოვლინდა გამარჯვებული სამშენებლო ორგანიზაცია და დაიწყო ამ სამუშაოების განხორციელება.

– რამდენად რეალურია ახალი სასწავ-

ლო წლისათვის იორმულანლოს საჯარო სკოლის ახალი სასწავლო კორპუსის მშენებლობის დაწყების საქმე?

– ამ სკოლის ახალი კორპუსის ახალი სასწავლო წლისათვის იქაური მოსწავლეების სამსახურში რომ ჩადგეს არაფერი უშლის ხელს და როგორც მშენებლები გვპირდებიან, სექტემბრის პირველი ზარისათვის იქ ყველაფერი წესრიგში იქნება მოყვანილი.

– რა ისმის ლამბალოს საჯარო სკოლის მშენებლობის დაწყების შესახებ, რომლის ამბავზეც არა მარტო ჩვენი, არამედ სხვა, უცხო ქვეყნის მედიასაშუალებებიც მოაიხრა.

– ლამბალოს საჯარო სკოლის 1015 მოსწავლეზე გათვლილი შენობის მშენებლობა აგვისტოს ბოლომდე დაიწყება და წილობრივ მონაწილეობის პრინციპით განხორციელდება; თანხების უმეტეს ნაწილს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო გაიღებს, გარკვეულ ნაწილს კი – სკოლა, რომელსაც საამისო ბიუჯეტი გააჩნია.

საშპრა

გივი ლაბაძე

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში ახალი სასწავლო წლისათვის მოზადებიან

ახალი სასწავლო წლიდან საბავშვო ბაღებსა და ბაბა-ბაღებში მშობლები ბავშვებს ალბათ ბავშვობიან. ამ ინიციატივით პარლამენტარი თინათინ ხიდაშელი პარლამენტის წინაშე პირველად თემატიკაზე წარსდგა. ორგანოც ჩანს სიმბაზრობიან სკოლამდელ დაწესებულებაში აღზრდის დიდი ნაწილი შეაღებს პარს. მოთხოვნილება მითი იმდება. ორგანოც ხვდება ახალ სასწავლო წელს საბავშვო მუნიციპალიტეტის საბავშვო ბაბა-ბაღები და ბაღები ამ საბავშვო სტატიიდან შეიტყობთ.

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებაში ბავშვების მშობლებსა და იმ არსებულ პრობლემებზე, სამომავლო გეგმებზე გვსაუბრობს არასამთავრობო (არაკომერციული) ინიციატივით პირი „საბავშვო მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი და სკოლის გარეშე სასწავლო-სააღმწერებლო დაწესებულებაში ბავშვობის“ დირექტორი ელზა ბილაშვილი.

– საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში 26 საბავშვო ბაბა-ბაღია.

სკოლამდელი და სკოლის გარეშე სასწავლო სააღმწერებლო დაწესებულებათა გაერთიანებისათვის სუფილია გამოყოფა ადგილობრივი ბიუჯეტიდან. 2013 წელს სკოლამდელის გაერთიანება დაფინანსებულია 1132190 ლარით, აქედან ბაბა-ბაღებზე გამოყოფილია 1037200 ლარი.

922 ბავშვის კვებაზე გამოყოფილია – 207000 ლარი, აბს დაემატა მშობლებთან შემონახვანი – 90000 ლარი. ხელფასებისათვის გამოყოფილია – 790558 ლარი, ხოლო ოფისისათვის – 134632 ლარი. კვებაზე ტენდერების გამოცხადების შემდეგ გაერთიანებამ მიიღო კონტრაქტის სახით – 132765 ლარი.

ექვსი თვის განმავლობაში ბავშვთა კვებაზე გაიხარჯა – 80996 ლარი.

თებრვალსა და მარტში ბაბა-ბაღებში ჩავატარეთ მონიტორინგი, რათა ადგილზე შეგვესწავლა იქ არსებული მდგომარეობა, ნორმალურ პირობებში მუშაობს რამდენიმე საბავშვო ბაბა-ბაღი. ასეთებია: დიდი ნაილურის, პატარა ნაილურის, შიბლიანის, პოგდანოვის, კაკაბეთის №1, მანავის №1, თოხლიანის, პატარაქულის №1, ხაშმის, წყაროსთავის, საგარეჯოს №1 საბავშვო ბაღი, საგარეჯოს №3 საბავშვო ბაბა – ბაღები. კაპიტალურ რემონტს საჭიროებენ: ყანდაურის, ბაღიანის, კაკაბეთის №2 (აქ შენობის კედლებზე გადწეულია, ქმის საშიშროებას. საბავშვო ბაღში გასულ სასწავლო წელს მხოლოდ ერთი ჯგუფი ფუნქციონირებდა, ახლა სექტემბრისათვის აქ 40 ბავშვს ელოდებათ. 40 ადსაზრდელო შეუძლებელია ერთ ჯგუფში განთავსდეს). ვერხვიანის საბავშვო ბაღის შენობა ძალზე მოძველებულია. ის ტერიტორიული ორგანოს შენობაშია განთავსებული და ტუალეტები ცხობია. მოსაწესრიგებელია სასმელი წყლის მიწოდების საკითხი. ნინოწმინდის საბავშვო ბაბა-

ბაღის „სოფლის განვითარების“ პროგრამის ფარგლებში გამოყოფილია 15 ათასი ლარი, რომელსაც მუნიციპალიტეტის გამგეობის 6 ათასი ლარით დაემატება და აქ 15 ათასი ლარით 4 სველი წერტილის მოწესრიგება მოხერხდება, ხოლო 6 ათასი ლარით მოწესრიგდება საზარეულო, პატარაქულის №2, გომბორის (აქ სარემონტო და მოსაწესრიგებელია ოთახები). უდაბნოს საბავშვო ბაღში არ არის სველი წერტილები და თავად საბავშვო ბაღის შენობაც სარემონტოა. ბაღში ორი ჯგუფი ფუნქციონირებს და საკმაოდ აქტიურადაც. მანავის №3 საბავშვო ბაღი ტერიტორიულად სოფელ ბურდიანშია. ადრე ბაღის შენობა აკმაყოფილებდა მოთხოვნებს, მაგრამ, ახლა სერვისულ სარემონტო სამუშაოებს მოითხოვს. მოსაწესრიგებელია საბავშვო ბაღამდე მისასვლელი გზა, რის გამოც მშობლებს ბავშვების წაყვანა შორ მანძილზე, სხვა საბავშვო ბაღში უხდებათ. ასევე სერვისულ კურსდღებს ითხოვს საგარეჯოს №1 ბაბა-ბაღი და საგარეჯოს №3 საბავშვო ბაღი. უჯარმის საბავშვო ბაღს აქვს ახალი შენობა, მაგრამ გაუმართავი კანალიზაციის გამო შენობა ვერ ფუნქციონირებს, რაც შეეხება საგარეჯოს №2 საბავშვო ბაღს – საჯალლო მდგომარეობაშია, დაუმთავრებელია ბაღისათვის გამოყოფილი შენობა, ის შენობა კი, რომელშიც მოთავსებულია საბავშვო ბაღი რემონტს არც ექვემდებარება. პრობლემურია ხაშმის საბავშვო ბაღის შენობაც, რომელსაც წვიმის წყალი ახლომდებარე შენობის სართულიდან ჩახედს. მოსაწესრიგებელია საბავშვო ბაღის ეზოც.

მუნიციპალიტეტის ზედამხედველობის სამსახურთან ერთად შევამოწმეთ საბავშვო ბაღებში და ბაბა-ბაღებში კვების პროდუქტების ხარისხი და კვების ბლოკი, უმეტეს შემთხვევებში ბაღები აკმაყოფილებენ სტანდარტებით გათვალისწინებულ ნორმებს, თუმცა ზოგიერთ ბაღში ხშირად მთვანე დამოუკიდებელი მიხეხების გამო (არა აქვთ გამდინარე და ცხელი წყალი) სტანდარტები ირღვევა, რის გამოც სკოლებსაც ექვემდებარება ცვლილებით. შემოწმების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ბოსტნეული საშუალო ხარისხ-

ისაა, რამდენჯერმე შემოტანილი ხორცი და კვერცი უხარისხო იყო, რის გამოც დისკრიმინაციის პროდუქტი უკან დაუბრუნდა და მოხდა ახალი პროდუქტის შემოტანა. დანარჩენი კვების პროდუქტები სტანდარტებს შეესაბამება. ძალიან დიდი სურვილი გვაქვს გავზარდოთ კვების რაციონი და ნორმები – მუნიციპალიტეტის დახმარებით კვება სამჯერადი გაგზავნა, შევიტანოთ ბაბა-ბაღებში რის პროდუქტები, კვირაში ერთხელ თევზი და ქათამი.

2013 წლის იანვრიდან დღემდე რამდენიმე ბაბა-ბაღში მოხდა გახიფტირება, კერძოდ: წყაროსთავის, გორგოწმინდის, ხაშმის საბავშვო ბაღებში. საგარეჯოს №1 საბავშვო ბაბა-ბაღში მოხდა გაზის მრიცხველის შეცვლა, საგარეჯოს №1 საბავშვო ბაღში დამონტაჟდა წყლის ავზი და წყლის გამაცხელებელი, რადგან იქ გამდინარე წყლის დეფიციტი იყო. წყაროსთავის საბავშვო ბაღში მოეწყო ეზოს სათამაშოები. ხაშმის საბავშვო ბაღისათვის შევიძინეთ ახალი ინვენტარის, საგარეჯოს №3 ბაბა-ბაღში მოხდა კანალიზაციის შეკეთება, პატარაქულის №1 საბავშვო ბაღში შეიცვალა ელექტრო კაფეინი და დამონტაჟდა ახალი მრიცხველი, ვერხვიანის საბავშვო ბაღში შეკეთდა მუსიკალური ინსტრუმენტი, წყლის დეფიციტის გამო შევიძინეთ წყლის ავზები პატარაქულის №1 და მანავის №1 საბავშვო ბაღებს. მუნიციპალიტეტის გამგეობის და ელექტრომომარაგების გაერთიანების ხელშეწყობით მოხდა უდაბნოს, უჯარმის და ბაღიანის საბავშვო ბაღების გამრიცხველიანება. ნინოწმინდის საბავშვო ბაბა-ბაღის ეზოში არსებული წყლის რეზერვუარები დაიფარა დამცავი ბალით. 6000 ლარი გამოიყო საბავშვო ბაღები-

სათვის სკამების შესაძენად. მუნიციპალიტეტის გამგეობის დაფინანსებით გადაიხურა ნინოწმინდის საბავშვო ბაბა-ბაღი, გორგოწმინდის საბავშვო ბაღში და საგარეჯოს №1 საბავშვო ბაბა-ბაღში შეიცვალა კარგანჯარა და დამონტაჟდა გათბობის სისტემა.

სოფლის განვითარების პროექტიდან დაგეგმილია ზოგიერთი საბავშვო ბაღისა და ბაბა-ბაღის კეთილმოწყობა, კერძოდ ნინოწმინდის საბავშვო ბაბა-ბაღში სრულად უნდა გაკეთდეს სველი წერტილები და დამონტაჟდეს ცხელი წყლის სისტემა, ხაშმის საბავშვო ბაღში მოეწყობა ეზო, ვერხვიანის საბავშვო ბაღში მოხდება ბაღის რემონტი და შენობაში მოეწყობა ტუალეტი, ყანდაურის საბავშვო ბაღში გაკეთდება საწვეთურები და შერემონტდება რამდენიმე ოთახი, პატარაქულის №2 საბავშვო ბაღს მიეწოდება სასმელი წყალი.

მიმდინარეობს ზრუნვა ბაბა-ბაღებში სასწავლო-სააღმწერებლო მუშაობის გასაუმჯობესებლად. გაერთიანება სისტემატიურად უწყვეტ მონიტორინგს სააღმწერებლო პროცესს, რომელიც მიმდინარეობს წლიური სამუშაოს გეგმის მიხედვით; უწყვეტ მეთოდურ დახმარებას აღმზრდელებს და აწვდის ყველა ინფორმაციას. დაუწყვეტირდით სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებათა მუშაობა გადამზადების, სემინარებისა და ტრენინგების ცენტრს (დირექტორი თ. ქემაშვილი), რომელმაც საგარეჯოს საბავშვო ბაღებისათვის ჩატარა ტრენინგები ბაღის მენეჯერებისათვის, აღმზრდელებისათვის, ფსიქოლოგებისა და ლოგოპედებისათვის. ტრენინგების ვესტრებოლით გაერთიანების თანამშრომლები. იგი ჩატარდა საკმაოდ მაღალ კვალიფიციურ დონეზე. ჩვენმა თანამშრომლებმა მიიღეს უახლესი ინფორმაციები აღზრდის ახალ მეთოდებზე და სწავლების მეთოდებზე.

სკოლამდელ გაერთიანებას ასევე მჭიდრო კავშირი აქვს არასამთავრობო ორგანიზაცია “კვირბის გეორგიაკოსთან” ხელმძღვანელი (ა. კალანდარიძე), რომელიც მიუღი ქვეყნის მშობლებს ახორციელებს მეთოდურ და სააღმწერებლო მუშაობას სკოლამდელ დაწესებულებებში, ხსნის ალტერნატიულ ჯგუფებს ისეთ დასახლებებში, სადაც საბავშვო ბაღები არ ფუნქციონირებს. პროექტებს ახორციელებს პოლიონური ორგანიზაცია “ცელკატორი”. მათი საშუალებით და მუნიციპალიტეტის დახმარებით ახერხა იქანულ ზონაში გაიხსნა ორი ალტერნატიული საბავშვო ბაღი. ორგანიზაცია სისტემატიურად ატარებს უფასო ტრენინგებს, რომელსაც ესწრებიან გაერთიანების თანამშრომლები, აღმზრდელები და აღმზრდელების თანამშრომლები.

ბაღებისათვის შევიძინეთ უახლესი სასწავლო-სააღმწერებლო პროგრამები და სახელმძღვანელოები. ახალი სასწავლო წლიდან ჩვენ აღსაზრდელო რიცხვის საკმაო მატებას ველოდებით. გადასახადის გაუქმებამ ყველა აღსაზრდელო გზა გაუხსნა საბავშვო ბაღისაკენ.

ეს მართლაც მისასალმებელია, რადგან სკოლა ვერ მიიღებს სრულფასოვანად მომზადებულ მოსწავლეს, თუ მან საბავშვო ბაღში სკოლისწინა მოსამზადებელი ეტაპები არ გაიარა.

„ლიბერალური მართონი“ და მისი გაპარჯებული

ვილი მასში მონაწილეობის. შედეგებიც შეჯამდა და გამარჯვებულებიც გამოვლინდნენ. სანამ გამარჯვებულებს გაგაცნობდეთ, ძვირფასო მკითხველო, **საგარეო მენიჯი პალიტრის გამგეობის სოციალური სამსახურის ახალგაზრდობის საქმეთა მთავარი სპეციალისტი ნაზი არჩუაძე** გაგაცნობთ ამ კონკურსის პირობებს: – ლიტერატურული მართონი იმართება 2007 წლიდან და წელს უკვე მეხუთედ ჩატარდა. პროექტი მიზნად ისახავს შემოქმედით, ნიჭიერი ახალგაზრდების გამოვლენას და წახალისებას. პროექტი ახალგაზრდებში ყოველ წელს მეტი და მეტი პოპულარობით სარგებლობს. ამას მოწმობს წლეულები მონაწილეთა რაოდენობა. წელს მონაწილეობა მიიღო 60-ზე მეტმა ახალგაზრდამ. მათ შორის იყვნენ 13-14 წლის მონაწილეები, რომლებმაც კონკურსგარეშე მიიღეს მონაწილეობა, რადგან დებულება 15 წლიდან ითვალისწინებს მონაწილეობას. 4 საათის განმავლობაში ახალგაზრდები მუშაობენ ნაწარმოებზე. მათ უნდა განავრცონ დასაწყისი ფრაზა, რომელიც შეირჩევა მართონის დაწყების წინ, მათ თვალწინ. დასაწყისის შერჩევა ხდება შემდეგნაირად: უმარავე დასაწყისიდან ერთ-ერთი მონაწილეს ამოიღებს ორ მათგანს. მონაწილეებმა ამ ორი დასაწყისიდან უნდა დაწერონ ერთი მათთვის სასურველი. მონაწილეებს ვვა-

ლუბათ, ასევე ნაწარმოებში გამოიყენონ 10 იგივე პრინციპით შერჩეული სიტყვა. ისინი არ არიან შეზღუდულები ჟანრში, მხოლოდ და მხოლოდ უნდა იყოს პროზაული ნაწარმოები. მონაწილეებს ენიჭებათ ინდივიდუალური კოდი, რომელიც ინახება დახურულ კონვერტში დაჯილდოების დღემდე. კოდი და ნაწარმოების ავტორის ვინაობა უცნობია კურსის წევრებისათვის. ასევე კურსის წევრების ვინაობა უცნობია მონაწილეებისათვის.

„ლიტერატურული მართონი“ გამარჯვებულებიც გამოვლინდნენ. პირველი ადგილი დაიხაკურთა საგარეო II საჯარო სკოლის მოსწავლემ მაგდა საგინაშვილმა, მეორე ადგილი – ნინოწმინდის საჯარო სკოლის მოსწავლემ თათია გრატიაშვილმა, სამი მესამე ადგილი დაიკავეს საგარეო IV საჯარო სკოლის მოსწავლემ ნანუკა ოტიაშვილმა, ნინოწმინდის საჯარო სკოლის მოსწავლემ მარიამ ოკინაშვილმა, ბაიანურის საჯარო სკოლის მოსწავლემ ანა მირიანაშვილმა, აღინიშნა კონკურსგარეშე ყველაზე პატარა მონაწილის „საინტერესო ნაწარმოები-სათვის“ პატარაქელის საჯარო სკოლის მოსწავლის ქეთევან სიბოშვილის ნამუშევარი.

P.S. ნამუშევრებს შემოგთავაზებთ მომავალ ნომერში.

რას უიქრობენ სპულენგები?! გალინგო

ტერმინი „გალინგო“ ნიშნავს ფიზიკურ და ან ფსიქოლოგიურ ტერორს, რომელიც ხორციელდება ბავშვის მიმართ თანაკლასელთა ან სხვა ბავშვების ჯგუფის მიერ. ის, ვინც მიმართავს ბალინგს, მიზნად ისახავს მსხვერპლის დაშინებასა და დამორჩილებას.

ეს მოვლენა საკმაოდ ხშირია სკოლებში და გვხვდება როგორც გოგონებში, ასევე ვალებში. უფრო ხშირად ბალინგს მსხვერპლი არიან უმცროსკლასელები. აგრესიულ ბავშვებს რბილად „ჩხუბისთავებს“ უწოდებენ და ავიწყლებთ, რომ შეიძლება მათ ზოგჯერ გამოუსწორებელი ზიანი მიუყენონ თავიანთი მსხვერპლებს - დაზიანონ მათი ფიზიკური ან ფსიქიკური ჯანმრთელობა. ბავშვი, რომელზეც განხორციელდა ძალადობა, შეიძლება ხანგრძლივი დროის განმავლობაში ვერ განიკურნოს ფიზიკური დაზიანებისაგან, განიცდიდეს მუდმივ შიშს, შფოთვის, თავს დამცირებულად, დათრგუნულად გრძნობდეს, დაუქვეითდეს თვითშეფასება. შემდეგ ადგილი აქვს გაკვეთილების გახშირებულ გაცდენებსა და დავიანებებს, უარესდება ბავშვის აკადემიური მოსწრება. ასეთი ბავშვები თავს არიდებენ სკოლაში ჩატარებულ საზოგადოებრივ ღონისძიებებში მონაწილეობას, კარგავენ მეგობრებს თანაკლასელთა შორის.

ხოლო რაც შეეხება მოძალადეს - მეცნიერთა აზრით, ბალინგის ინიციატორი ბავშვები თავიანთი აგრესიულობის დემონსტრირებას მოზრდილობის ასაკშიც აგრძელებენ და ხშირად ცხოვრების კრიმინალურ გზას ირჩევენ.

ამასთანავე უნდა გაეთვალისწინოთ, რომ ფსიქიკური ტრავმა შეიძლება იმ ბავშვებმაც მიიღონ, რომლებიც ძალადობის უშუალო მსხვერპლი არ არიან, მაგრამ არიან ტერორის ფაქტის შემსწრები. „დღეს ეს სკოლაში მას დავმართა, ხომ შეიძლება, რომ ხვალ მე შემემთხვეს? ესე იგი, სკოლა ის ადგილია, სადაც თავს უსაფრთხოდ ვერ იგრძნობ“ – ასეთია „დამკვირვებელ-ბავშვთა“ დასკვნა. ასეთ ბავშვებს ეშინიათ, თვითონაც არ გახდნენ აგრესორის მსხვერპლი.

როგორც ჩანს, ბალინგო საკმაოდ დიდ საფრთხეს უქმნის როგორც მსხვერპლს, ასევე თვითონ აგრესორს და ამ ფაქტის შემსწრე მოზარდებს. შესაბამისად, აუცილებელია მის წინააღმდეგ რაიმე ზომების მიღება. დაევიწყოთ პირველი მსბოჯით, ესაა მისი შემწეობა - საჭიროა მოძალადისა და მსხვერპლის ერთმანეთისგან გარჩევა. ფსიქოლოგები გამოყოფენ მსხვერპლისა და აგრესორის ხასიათის ზოგიერთ ტიპიურ თვისებასა და ქცევის სტილს.

ბავშვი-მსხვერპლი ცდილობს იყოს თანატოლებთან შედარებით უფრო შეუმჩნეველი, ის შედარებით პატარაცაა და სუსტი. დაბრკოლების გაჩენის შემთხვევაში ის მაშინვე ფრთხობა, ტრის, საცოდავად და უბედურად გამოიყურება. ბავშვი-მსხვერპლი უმეტეს დროს კლასში ატარებს, მათ შორის შესვენებებზეც, გაურბის ბავშვების სმაურიან თავყრილობებს. ასეთ ბავშვს შეიძლება გაუჩნდეს სამედიცინო ჩივილებიც: მოუსვენარი ძილი, თავის ან მუცლის ტკივილი, უმადობა, ენურეზი.

ბავშვი-მსხვერპლი შეიძლება იყოს სხვებისაგან მკვეთრად გამორჩეული თვისებების მქონე, მაგალითად, სხვებზე ბევრად დაბალი ან მაღალი; მსუქანი ან გამხდარი; ღარიბი ან მდიდარი; წყნარი, ჭკვიანი.

ბავშვი-აგრესორი მუდმივად ცდილობს უფროსად და ძლიერად გამოიყურებოდეს, ხშირად ეუხეშება მასწავლებლებს, მშობლებს, საკუთარ და-ძმას. პირიქითაა მართის ურთიერთობებში, თამაშებში აღიარებს მხოლოდ ძალას, სისასტიკეს და ამის დემონსტრირებასაც ახდენს. ნებისმიერი კონფლიქტის გადასაჭრელად უპირატესობას ძალისმიერ გზას ანიჭებს. როგორც წესი, ბავშვი-აგრესორებს მაღალი თვითშეფასება აქვთ და თავიანთი გარემოში სოციალური უპირატესობის მოპოვებას ცდილობენ. ზოგჯერ ისინი ჩაკეტილები და ნაკლებკონტაქტურები ხდებიან, მაგრამ ამასთან პერიოდულად ავლენენ არამოტივირებულ

სურათი, რომელმაც ჩვენი ფეხბურთის წარსული გაბგავსენა

დასასრული. დასაწყისი იხილეთ „გარეო“-ს მაგნი № 13-14.

– თვითონ თქვენ როგორ მოხვდით „გარეო“ში?

– ფეხბურთის მე ადრეული წლებიდანვე ვთამაშობდი. იმ წლებში საგარეოში ფეხბურთის სამი გუნდი იყო – „გარეოს“ დიდების და პატარების და სპორტული სკოლის გუნდები. თავიდან ვარჯიში და თამაში „გარეოს“ პატარების გუნდში დავიწყე. 1966 წლიდან, საგარეოს I საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ ძირითად შემადგენლობაში გადამიყვანეს, სადაც 1971 წლამდე ვითამაშე. „გარეოსთან“ კავშირი და თამაში არც სამხედრო-სავალდებულო სამსახურის დროს გამიწყვეტია. ჯარში გამიწვიეს 1969 წელს და ვმსახურობდი უჯარმის სამხედრო ნაწილში, სადაც ჩამოვყავალიბე ფეხბურთის გუნდი და მონაწილეობას ვღებულობდი ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის საჯარისო ნაწილების შეჯიბრებებში. შაბათ-კვირას სამხედრო ნაწილის უფროსობა მათთვის უფლებდა და მონაწილეობას ვიდებდი „გარეოს“ თამაშებში, რასაც ხშირად ჩემი სამხედრო ნაწილის წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ. მათ გარდა „გარეოს“ მატჩებს უმარავე ხალხი ესწრებოდა საგარეოს სოფლებიდან, საწარმო-ორგანიზაციებიდან. ჩვენი ხშირი სტუმრები იყვნენ საგარეოს რაიკომის I მდივანი ოთარ საბაშვილი და რაიადმსკომის თავმჯდომარე არჩილ დავითაშვილი. საერთოდ იმ პერიოდში ხალხში იმხელა სიყვარული იყო ჩვენი ფეხბურთელების მიმართ, რომ ერთხელ, როცა ვასვლით მატჩში მსაჯამ გადახრის გამო არასწორი პენალტი დაგვინიშნა და თამაში წავაგეთ, ჩვენი გუნდის გაბრახებული და გულმოსული მძღოლი „ატკაზა“ – ალექსი ტიგინაშვილი მსაჯს აგრძობუსით დაედევნა სტადიონზე და ძლივს გაასწრო მოედნიდან. ამის გამო „ატკაზა“ იქაურმა მიდღივამ დააკავა, მაგრამ ოთარ საბაშვილის საქმეში ჩარევის შემდეგ ყველა მშვიდობიანად გამოვიშვეს.

– „გარეოსიდან“ თქვენი წასვლის მიზეზი რა გახდა?

– 1971 წლიდან სასწავლებლად წავიდა ბაქოს ჯერ კომკავშირის სკოლაში, ხოლო შემდეგ პარტსკოლაში, რომელიც დავამთავრე 1977 წელს და დავინიშნე მანავეის მეფენხეობის საბჭოთა მეურნეობის კომკავშირის მდივანად. ამის გამო საგარეოში დავაბრუნდი. ამის გამო საგარეოში დავაბრუნდი და სათამაშოდ დრო აღარ მრჩებოდა. სამაგიეროდ „გარეოს“ მოთამაშესთან, მანავეელ სულიკო სტეფანიშვილთან ერთად მეურნეობის ბაზაზე ჩამოვყავალიბეთ ფეხბურთელთა გუნდი, რომელმაც მოკლე დროში იმხელა წარმატებას მიაღწია, რომ გამარჯვა კახეთის ზონის სოფლების პირველობაზე და გავიყვანეთ საქართველოს პირველობაზე, სადაც მან I ადგილი დაიკავა, მაგრამ „აწე-

ურის“ საჩივრის შედეგად გამარჯვება მათ ნაკოვალათ. ამას გარდა, ფეხბურთის გუნდი ჩამოყალიბებული გექმნდა ბაქოს პარტიულ სკოლაში, რომელშიც ამიერკავკასიის ყველა რესპუბლიკის წარმომადგენლები ვითამაშობდით. მონაწილეობას ვიდებდით ბაქოს და აზერბაიჯანის სხვადასხვა შეჯიბრებებში და ჩვენი წარმატებების გამო დიდი პატივითაც ვსარგებლობდით ქალაქში.

– ბონ ნუგზარ, ზემოთაღნიშნული ფეხბურთელების გარდა, კიდევ ვის გაიხსენებდით თქვენი ფეხბურთელობის დროინდელი „გარეოელებიდან“?

– ესენი არიან მეკარე გუგული პავლიაშვილი, დაცვაში ოთარ სულიკაშვილი (ლოკი ბიჭი), გივი ტაბატაძე, თავდასხმაში – ნიკა ჯაბადარი, №9 და ზაურ (ქაჯალა) ბადდასარი, გურამ წიკლაური, კაკო მეკოკიშვილი, რომინ მეკალაშვილი, ჩვენი „ბარადოკა“ ბიჭიკო სულიკაშვილი, რამინ მარტაშვილი, გივი საბაშვილი და სხვები, რომლებიც სხვადასხვა წლებში თამაშობდნენ ჩვენს გუნდში (სხვადასხვა შემადგენლობაში) და საფუძველი ჩაუყარეს თანამედროვე „გარეოს“ ისტორიასა და ტრადიციებს.

– როგორც გარეოელები ფეხბურთის ცხოვრებაში ჩახედული აღამიანები ვადმოგვცემენ, საგარეოში იმართებოდა ამხანაგური შეხვედრები საქართველოს იმ დროის სხვადასხვა წარმატებულ ფეხბურთის გუნდებთან. ერთხელ კი ტაშენტის „პახტაკორიც“ სწევია ჩვენს სტადიონს. რა შემორჩა თქვენს მემსიერებას ამის შესახებ და თქვენ თუ იყავით ამ ისტორიული მატჩის მონაწილე?

– ეს მატჩი ჩვენი ჩემპიონად გახდომის მომდევნო ხანს ჩატარდა, ზუსტად არ მახსოვს, იმავე 1967 თუ მომდევნო 1968 წელს. საქმე იმაში იყო, რომ „პახტაკორი“ ჩამოსული იყო თბილისში „დინამოსთან“ ამხანაგური მატჩის გასამართად, მაგრამ

რადგან იმ დღეს „დინამოს“ სხვა გუნდთან ჰქონდა კალენდარული მატჩი, გადაწყვიტეს რომ „პახტაკორი“ ჩვენთან ჩამოყვანათ ამხანაგური შეხვედრის გასამართად. ეს გუნდი მაშინ საკმაოდ ძლიერი მოწინააღმდეგე იყო თვით „დინამოსთვისაც“ კი, რომ აღარაფერი ეთქვათ ჩვენს გუნდზე. „პახტაკორს“ საკმაოდ ძლიერი თავდასხმა ჰყავდა, განსაკუთრებით მეცხრე ნომერი ასპარუხოვი, ამიტომ „გარეოს“ დაცვის გასაძლიერებლად „დინამოს“ სათადარიგო შემადგენლობიდან ჩვენთან გადამიყვანეს ვებურთელები. ტაშენტელთა მეცხრე ნომრის მეურვეობა კი პირადად ფირუზ კანთელაძეს დავვალა, რომლის სიმაღლე 2 მეტრსა და 10 სანტიმეტრს აღემატებოდა. აქედან გამომდინარე, მე ამ მატჩში არავინ არ მოთამაშებდა. რაც შეეხება თავდასხმას, აქ შერეული კომბინაცია იყო – „გარეოელებიც“ დატოვეს და თბილისელებიც შეურიეს. თბილისის „პახტაკორთან“ წავიბრეთ დამთავრდა, მოქმედა საკმაოდ დაძაბული, საინტერესო და დასამახსოვრებელი გამოდგა მოთამაშეებისა და მაყურებლისათვის.

– ალბათ კურიოზებიც ბევრი შეგხვდრით თქვენი ფეხბურთელობის დროს?

– ატკაზას ავტობუსით გამოდევნების გარდა, კურიოზების მეტი რა გექმნდა „გარეოსში“. ახლა ერთს გავიხსენებ. ერთ-ერთი შეხვედრის დროს ჩვენმა თავდასხმელმა ჩვენი კარისკენ გაგზავნილი ბურთი მოგერიების ნაცვლად საკუთარ კარში „დევიატკაში“ ჩაჭრა. ამ მატჩის რეპორტაჟი ცხოვრებულ ჯორჯი მამისაშვილს მიჰყავდა და იმდენად იყო როლებში შეჭრილი, რომ თავისი ომახიანი ბარიტონით მთელი სტადიონის გასაგონად სახეობდა გამოცხადდა: „მასინიქელთა კარში ბურთი გაიტანა „ტოლამ“. ადვილი წარმოსადგენია, რა ამბავიც დატრიალდებოდა ტრიბუნაზე.

შეაზურა ბიჭი დაბახიშვილი

დასასრული გვ-7 გვერდზე

ზაფხული და ახალგაზრდები ათი დაუპინყარი დღე ბაკურიანში

ყველასათვის ცნობილია მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის პროგრამის შესახებ, რომელსაც "ვასწავლოთ ქართული, როგორც მეორე ენა" ჰქვია. ეს პროგრამა ითვალისწინებს ეთნიკური უმცირესობებით დასახლებული რეგიონების სკოლებში ქართული ენის სწავლების გაძლიერებას, მის პოპულარიზაციას, მოსწავლეთა ინტეგრაციას და სხვა. ამ მიმართულებით უკვე ოთხი წელია ხორციელდება სხვადასხვა ღონისძიებები, ტრენინგები, კონფერენციები. ამ პროგრამის ფარგლებში 15- დან 25 ივლისამდე იორმუდელნოს, ლამბალოს, და დუზაგრა-მის მოსწავლეებმა ათი დღე ბაკურიანში გაატარეს. თითოეული სკოლიდან შერჩეული იყო 5 მოსწავლე და ერთი პროგრამის

მონაწილე მასწავლებელი. იორმუდელნოს საჯარო სკოლიდან მოსწავლეებს უძღვებოდა მასწავლებელი ხათუნა ჭეშურაშვილი, ლამბალოს სკოლიდან რუსუდან დუნიძე, ხოლო დუზაგრაშიდან ლელა ჯინჭარაძე. პირველ ეტაპზე დაეწყო პროექტი და გადაეზაგნეთ განათლების სამინისტროში. სამინისტრომ დააფინანსა 15 მოსწავლე და 3 მასწავლებელი საგარეჯოდან. ასევე, ქვემო ქართლიდან, სამცხე-ჯავახეთიდან, სულ 90 მოსწავლე და 18 მასწავლებელი პირველ ეტაპზე.

ბაკურიანში ბავშვებისათვის იყო მეტად დატვირთული დღეები. ყოველი დღე იწყებოდა ხალისით და მთავრდებოდა საინტერესოდ. პირველივე დღეს ბავშვები გაერთიანდნენ სხვადასხვა წრეებში, რო-

გორიცაა სპორტის, ხატვის, ცეკვის, მხატვრული კითხვის, სიმღერის, ხელმარჯვეთა. წრეებში გაერთიანება იყო სურვილით და მასში მოხდნენ სხვადასხვა რეგიონის ბავშვები, რომელმაც ხელი შეუწყო მათ უფრო მეტად დაახლოებას, ყოველდღიურად ტარდებოდა ჯგუფური მუშაობა საინტერესო თემებზე, რომელსაც თავად ირჩევდნენ ბავშვები. ჩატარდა სპორტული ღონისძიება მხიარული სტარტები, რომელშიც მოსწავლეებმა ძალიან იხალისეს. გამოვლინდა გამარჯვებული გუნდი "ეფესეები". მეტად საინტერესო იყო ინტელექტუალური ვიქტორინა, რომელშიც პირველ ადგილზე გავიდა იორმუდელნოს საჯარო სკოლის XII კლასის მოსწავლე ინთიკამ გუხეინოვი, მეორეზე დუზაგრა-მის საჯარო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე როვლან კლანდაროვი, ხოლო მესამე ადგილი ჯავახეთის ერთ-ერთი სომხურენოვანი სკოლის მოსწავლემ დაიკავა.

ერთ დღეს მოეწყო ექსკურსია ბორჯომში. მოსწავლეებმა ბორჯომის ხეობა ბაკურიან-დან პატარა „გუგული“ მტარებლით გაიარეს. აღტაცებას ვერ მალავდნენ ბუნების სურათების ხილვით, იდებდნენ ფოტოებს. ბორჯომის პარკმა კი მთლად დაატყვევა ბავშვები. ბევრი ისეირნეს, გაერთნენ კარუსელებზე, მიირთვეს ბორჯომის წყალი.

ყველაზე საინტერესო იყო დასკვნითი ღონისძიება, რომელიც წამოსვლის წინა საღამოს გაიმართა. ლამაზად გაფორმებულ დარბაზში გამოიფინა მათივე ხელით გაკეთებული ნამუშევრები. ერთმანეთს ცვლიდა ქართული და აჭარული ცეკვები, სიმღერები და ლექსები, რომელიც იმ 10 დღეში ისწავლეს ბავშვებმა.

ყველაზე მძიმე იყო გამოთხოვების დღე. უჭირდათ ბავშვებს ერთმანეთთან დამშვიდობება, ცრემლიანი თვალებით ემშვიდობებოდნენ ერთმანეთს, იცოდნენ, რომ მალე მოენატრებოდათ ბაკურიანში გატარებული დღეები. გათავაზობთ ლამბალოს საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლის ელვინ საფაროვის შთაბეჭდილებებს: „იმ 10 დღე გაატარე ბაკურიანში ჩემს მეგობრებთან ერთად. ეს დღეები იყო ძალიან მაგარი, საინტერესო და მხიარული. გავიცანი ბევრი მეგობარი, ჩავატარე საინტერესო და მხიარული გაკვეთილები. ყველაფრისათვის ვუხდი დიდ მადლობას მაგათ, ვინც ეს პროექტი მოაწყო და განახორციელა. დიდი მადლობა“.

ჩვენ, მასწავლებლებიც უზომოდ კმაყოფილნი ვართ და ვუხდით დიდი მადლობას ჩვენი პროგრამის კოორდინატორს მაკო ჭილაშვილს, რომელიც მუდამ ჩვენთანაა, ყველანაირად გვიწვეს დახმარებას და ჩვენი ცხოვრებით ცხოვრობს. მადლობა მას ამ ლამაზი დღეებისათვის.

რუსუდან ჯინჭარაძე,
ლამბალოს საჯარო სკოლის ქართული
ენის მასწავლებელი

გალინა

დასასრული

რისხვას.

რა უნდა გავაკეთოთ, რათა თავიდან ავიცილოთ ბალნეოლოგიის უარყოფითი შედეგები? უნდა დავეხმაროთ ბავშვს თავდაჯერებულობის გამოუმუშავებაში - წავახალისოთ ბავშვის ნებისმიერი კლასგარეშე აქტივობა, მაგალითად, სპორტით, მუსიკით გატაცება, თეატრალურ წრეებში მონაწილეობა და სხვა საქმიანობები, რომლებიც მას მოსწონს. დადგენილია, რომ თავდაჯერებულობა ბავშვები იშვიათად იქცევიან თანატოლთა აგრესიის ობიექტებად. უნდა ვასწავლოთ ბავშვს საკუთარ თავში დარწმუნებულობის დემონსტრირება. ვასწავლოთ ბავშვს სხეულის ენა. თანამოსაუბრისათვის თავლებში ცეკრა, გამართული დგომა, მალა აწეული თავი, მოშვებული ხელები და მტკიცე ხმა - ძალზე ეფექტური იარაღია ბავშვი-აგრესორის წინააღმდეგ. კონფლიქტურ სიტუაციაში მოხვედრისას ბავშვმა თვალეები არ უნდა დახაროს ან მხერა აარიდოს, ყურადღება არ უნდა მიაქციოს აგრესორის შესაძლო დაცინვებს და უსიტყვოდ, ღირსეულად წავიდეს.

დადგენილია, რომ ბავშვები, რომლებიც განმარტობას ამჯობინებენ, უფრო ხშირად ხდებიან აგრესიის მსხვერპლი. ამიტომ ბავშვის მიერ სხვა ბავშვებთან მეგობრული ურთიერთობების დამყარებას უნდა შევუწყოთ ხელი. მეგობრული ურთიერთობები ამძლავებს საკუთარი ღირსების გრძობას, საკუთარ თავსა და ქცევაში დარწმუნებულობას.

აცნობეთ სკოლის ხელმძღვანელობას თქვენი შეშფოთება ბავშვის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით. ამ ქმედებებს ფსიქოლოგები განიხილავენ, როგორც უკიდურესს, მაგრამ ძალზე ეფექტურს. სპეციალისტთა მტკიცებით, მსგავსი ღონისძიებები მნიშვნელოვნად ამცირებს ბალნეოლოგიის ალბათობას ბავშვის სკოლაში ყოფნის პერიოდში.

მარიამ ღრეშული,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი,
სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა
ფაკულტეტი, ფსიქოლოგიის მიმართულება,
მესამე კურსი

მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლების მოსწავლეები

ანაკლიის „საზაფხულო სკოლაში“

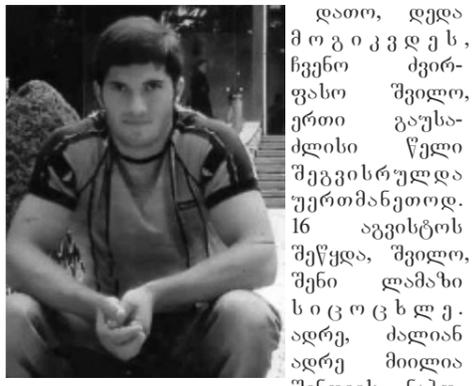
საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტრომ კარგი საჩუქარი გაუკეთა ქვეყნის საჯარო სკოლების სოციალურად დაუცველ, წარჩინებულ მოსწავლეებს. მათთვის ანაკლიაში გაიხსნა საზაფხულო დასასვენებელი 10 დღიანი ბანაკები. კვებასა და დასვენებასთან ერთად აქ მოსწავლე-დამსვენებლებისათვის ტარდება კულტურულ-შემეცნებითი, სასწავლო-აღმზრდელობითი და სხვა ღონისძიებები, რაც მთლიანად სახელმწიფოს მიერაა დაფინანსებული.

როგორც ჩვენთან საუბარში საგარეჯოს საგანმანათლებლო რესურს-ცენტრის უფროსმა მანანა ცუცქერიძემ აღნიშნა, აღნიშნულ პროექტში მუნიციპალიტეტის 26-ვე საჯარო სკოლა იყო ჩართული, საიდანაც ლოტორიის პრინციპით შეირჩა დასასვენებელ ბანაკში გასაზაფხულო თითო მოსწავლე.

მოსწავლეთა პირველი ნაკადი ანაკლიაში 29 ივლისს გაემგზავრა, რომლებიც 10 დღის შემდეგ II ნაკადმა ჩაანაცვლა.

ბივი დაბახიშვილი

დათო გულაღაშვილი

დათო, დედა მოგიკვდეს, ჩვენ ძვირფასო შვილო, ერთი გაუსაძლისი წელი შეგვისრულდა უერთმანეთოდ. 16 აგვისტოს შეწვდა, შვილო, შენი ღამაზისიცოცხლე. ადრე, ძალიან ადრე მიიღია შენთვის ნაბი-

ძები წუთისოფელი, რომელმაც მხოლოდ 21 წლის სიცოცხლე გაქმარა.

სიკეთით სახე გული გქონდა, ყველაფერში გამორჩეული ბუნების იყავი, ამიტომაც უფალმა მარადიული სიჭაბუკე გარგუნა, დათო, შვილო. წყალში რომ შედიოდი, შვილო, რატომ არ იფიქრე ჩვენზე, რომ უბედური მშობლები დაგვრჩებოდა, ეს რა მოურჩენელი ტკივილი გგარბუნე, შვილო. დრო მეორედაა, მაგრამ შენს წილ დარდს არავინ შეგვიცვლის. ჩვენი ლოცვა ფიანდახად დაეფინოს შენს სულს, ხოლო ჩვენმა ცრემლებმა სანთელივით გაავინათოს სამოთხისაკენ მიმავალი გზა. ნათელში ამყოფოს ღმერთმა შენი ღამაზი, ნათელი სული.

შენი უბედური მშობლები

სსოვნა

დათო ამბარღიშვილის მონატრება

შენი კბეებზე ამორბენა - მალე დაგვანახა შენი დედა. ისევ მესმის და მეღანდები, შვილო. როგორ ეძღებ შვილო, უშინოდ - მიკვირს ჩემი გამძლეობის. მეგლიჯება გულის ის ნაწილი, რომელიც შენ გგაუთვინის. შენი ირაკლი დიდი ბიჭია, შვილო, 11 წლისაა; ჩემთვის ძალიან ძველია ის, რომ მე ვუყურებ მის გაზრდას და შენ ვერა, ვერ ხარობ მის გაზრდით. იკაკოს თვალეში ხან ისეთი ნადველი აქვს, ღამის გავიქვდე. შეპარვით მეკითხება რაღაცას შენს

მეექვს დედა შენი და ჩემი უბედურების დღე, ჩემო საყვარელო შვილო, დათო!
დრო მეორედაა?! დედისთვის კი არა - ეს დრო ღოდინით გაწვდილია... და უსაშველოდ მოკვდეს შენი ხმა, შენი დედის დაძახება, შენი კბეებზე ამორბენა - მალე დაგვანახა შენი დედა. ისევ მესმის და მეღანდები, შვილო. როგორ ეძღებ შვილო, უშინოდ - მიკვირს ჩემი გამძლეობის. მეგლიჯება გულის ის ნაწილი, რომელიც შენ გგაუთვინის. შენი ირაკლი დიდი ბიჭია, შვილო, 11 წლისაა; ჩემთვის ძალიან ძველია ის, რომ მე ვუყურებ მის გაზრდას და შენ ვერა, ვერ ხარობ მის გაზრდით. იკაკოს თვალეში ხან ისეთი ნადველი აქვს, ღამის გავიქვდე. შეპარვით მეკითხება რაღაცას შენს

შესახებ. ნელა ჩაიცინებს, თუ ვინმე შენზე სახუმარო ამბავს მოუყვება. ასე გაიარა ექვსმა წელმა ჩემო მოუშუშებელი დარდლო და ტკივილო, ჩემო ალაღაღალო ბიჭო, მოსიარულე სიკეთე. მეგობრებისთვის თავგადაკლული, კაცურო კაცო. შენს შესანდობარში რას არ ამბობენ, შვილო, შენი მეგობრები, სიტყვები არ არის საკმარისი, ასე გახასიათებენ, შვილო.
არავინ გვიწყვეს შვილო, დათო! შენს საფლავს შენი ამხანაგები ხშირად აკითხავენ, უფლიან და ალამაზებენ. შენი თავზარდამცემი წასვლა ყველასათვის დიდი ტკივილია. შენი გულდათოუქული მამა უცებ წაიყვანე, შვილო, დამტოვეთ ბედის ანაბარა. შენი ირაკლი მაცოცხლებს, თორემ მამაშენი ვერ მაჯობებდა...
ნათელში იყავით ჩემო შვილო დათო, შენცა და მამაშენიც. ჩვენ კი რაღა დავგრჩენია - ვლოცულობთ თქვენს საფლავთან და შენი ძმა, ძმისშვილები, მეგობრები გინთებენ სანთლებს. შენი ძმისშვილი ნანუკა გიწვეს ლექსებს. როგორც ამბობენ, ღმერთის რჩეული ხარ, შვილო, როცა ღმერთმა თავისთან წაიყვანა, მაშინ წითელი პარასკევი თენდებოდა.
მე კიდევ შევავედრებ უფალს შენს ღამაზ სულს, რომ დაგიმკვიდროს ადგილი ცათა სასუფეველში.

დედაშენი

სიანლა საარსებო უზენოესი ოღონოა გაიზარდა

„სოციალური დახმარების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2006 წლის 28 ივლისის №45 დადგენილებაში შევიდა ცვლილებები, რომლის მიხედვითაც ცვლილებები შევიდა სოციალური დახმარების ოდენობის გაანგარიშების შესახებ, კონკრეტულად, საარსებო შემწეობის ოდენობა ერთსულიანი ოჯახისათვის არის 60 ლარი, ორ და მეტსულიანი ოჯახებისათვის კი ყოველ მეორე და მომდევნო თითოეულ წევრზე ოჯახის უზუცესი წევრის წილს (60ლარი) ემატება 48 ლარი.

ამასთან, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად საარსებო შემწეობასთან ერთად ოჯახის წევრს შეუძლია მიიღოს სახელმწიფო პენსია (საპენსიო პაკეტი), სახელმწიფო კომპენსაცია, სოციალური პაკეტი და სხვა სოციალური დახმარება, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

აღნიშნული დადგენილება ამოქმედდა 2013 წლის 1 ივლისიდან.

ბელა კვლიშვილის ტკივილიანი ბახსენება

დიდი ტკივილით და მონატრებით გილოცავთ დაბადების 50 წლისთავს. ძალიან გვაკლიხარ, ხშირად გისხენებო. გვენატრებო. დავ, ჩვენმა დანთებულმა სანთლებმა გაავინათოს მარადიული სასუფეველი. ნათელში იყავი, უფალი ფარავდეს შენს სულს. გვიყვარხარ.
თამაზ ქვთიმიშვილის ოჯახი

ვილოცვა

პირველი შვილის **ტატოს** შეძენას ვულოცავთ **მეტი მხნაშვილი**სა და **ბიორბი როსტომაშვილს**, პირველი შვილიშვილის შეძენას ვულოცავთ მათ მშობლებს ზაირა მამარდაშვილსა და გოგი (ბენო) მეხაშიშვილს, მარინა ილაურსა და ტარიელ როსტომაშვილს. გაზრდილიყოს საქართველოს დიდი გულშემბრუნებელი და მეჭირბაშვილი, ნამდვილი ქართველი მართლმადიდებელი ვაჟკაცი. ფეხბედნიერი ყოფილიყოს მისი დაბადება საქართველოსათვის.

თინა, თამარი, ნინო
შალვაშვილები,
ზურა აბულაშვილი,
ბივი ლაბაძეშვილი,
ნანა ქურდიანაძე (ოჯახეძე)

დაბადების დღეს ვულოცავთ ახლო წარსულში საქართველოსა და საბჭოთა კავშირის ჩემპიონს თავისუფალ ჭიდაობაში, საქართველოს ჩემპიონს ქართულ ჭიდაობაში, საგარეო ჯოჯოხეთის სპორტსმენების საქმით და სიტყვით გვერდში მდგომს, გარეუყვალ მოჭიდავეთა აღმზრდელსა და დამკვიდრებელს **თამაზ ბაგვაშვილს**.

ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, მის მიერ უშურველად გაცემული სიკეთისა და ქველმოქმედების თავისი ოჯახისათვის უფლისაგან ისევ სიკეთედ და სიხარულად მიბრუნებას.

გვეამაყები, კვლავაც გვეიმედება შენი ერთუზიანობა, დიდი სიყვარული და გულშემბრუნება გარეუყვალ მოჭიდავეების, სპორტსმენების მიმართ. დიდხანს გაგყლოდეს მოყვასის შენეული დიდი სიყვარული, ხალისი და შემართება.

აიპ „საბარეჯოს სპორტბარ-თიანეთის“ თანამშრომლები

დაბადების დღეს ვულოცავთ **ნანა თორდიაშვილს**. ვუსურვებთ სიკეთეს, სიხარულს და ბედნიერ ცხოვრებას თავის მარიამთან ერთად.

ბაზუთი „ბარეჯოს მაცნეს“ თანამშრომლები

ბევრადვე დასაწყობად

უზღუდული უსაქონლოების პირთა ასონიანია დახმარებას ითხოვს

მიდინარე წლის გაზაფხულზე საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში კიდევ ერთ სასიკეთო საქმეს დაედო სათავე – დაფუძნდა უზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა რაიონული ასოციაცია, რომლის ინიციატორადაც გიორგი წმინდელი ინვალიდი სულიკო ჯამალაშვილი და მისი რამდენიმე თანამოაზრეა. მათ კეთილშობილური და შორს გამოხნული მიზნები აქვთ – უზღუდული შესაძლებლობების ადამიანები ჩააბან შრომაში, რათა მათ საზოგადოების სრულყოფილებიან წევრებად იგრძნონ თავი. არადა, როგორც თავად სულიკო ჯამალაშვილი აღნიშნავს, ასეთი ადამიანების რიცხვი ჩვენს მუნიციპალიტეტში არც ისე ცოტაა და სამი ათასს აღჭარბებს.

ქათმის მოშენება, რისთვისაც უკვე გამოხანული სათანადო ფარმა, შედეგში კი გვემადგინა მუერნეობის გაფართოებას – ძროხისა და ღორების მოშენებას, რაზედაც გემ-2-3 ჯგუფის ინვალიდები დასაქმდებიან. ამ მიზნების განსახორციელებლად ასოციაცია საჭიროებს როგორც მორალურ, ისე ფინანსურ მხარდაჭერას უპირველესად მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელების მხრიდან. ისინი ასევე აქტიურ მონაწილეობას მიიღებენ სხვადასხვა საგრანტო კონკურსებში გრანტების მოსაპოვებლად. ამასთან დაკავშირებით თავიანთი მოსაზრებები გამოთქვას მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარემ ილია ჭიაურელმა და სხვა სტუმრებმა. საბოლოოდ აზრი შეჯერდა იმაზე, რომ ასოციაციის წინაშე მდგომი ეს ამოცანები უნდა გადაიჭრას ეტაპობრივად, რისი საშუალებაც სადღეისოდ აქვს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობას. ასევე უნდა მოიძიონ ამ საქმეში სხვადასხვა არასამთავრობო და დონორი ორგანიზაციები, რაიონში მოქმედი საქველმოქმედო ორგანიზაციები და ბიზნესმენები. უნდა შეირჩეს და მუშაობაში დაინერგოს ისეთი თანამედროვე ტექნოლოგიები, რომლებიც შრომას გაუადვილებენ აქ დასაქმებულ პირებს. თავდაპირველ ეტაპზე შესაძლებელია და მომგებიანი ფრინველისა და ფუტურის მოშენება, რაშიც მოწვეული სტუმრები აუცილებელ დახმარებას შეპირდნენ ინვალიდებს.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ხელმძღვანელი ინვალიდებს ასევე დაპირდა, რომ უახლოეს ხანებში გამოხანავს სათანადო ფართს ასოციაციის ოფისისათვის და დაეხმარებიან მისი საჭირო ინვენტარით აღჭურვის საქმეში. გატარდება დონისიძიებები მუნიციპალიტეტის საჯარო დაწესებულებებში უზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა გადასაადგილებლად სპეცშესასვლელების მოსაწყობად, ადგილობრივი მედიის და სხვა საშუალებებით დაეხმარებიან ორგანიზაციაში ახალი წევრების მოზიდვასა და გაწვევრიანებაში.

მოწვეული სტუმრები ინვალიდებს ასევე დაპირდნენ დახმარებას მათ წინაშე მდგომი სხვა პრობლემების გადაჭრაშიც.

ბივი ლაბაძეშვილი

2008 წლის ოქვი დაუკული გიორგი ქირაქოშვილის მოსაგონარი

5 წელი გაიდა აბრამოვი ომიდან. ომისგან მიხვედრული მოუზრუნებელი ზრილო-გაბით აბრამოვიმ ცხოვრებას ომის მონაწილედ ჯარისკაცებად, სიზმრადმცემელი მონატრების მფრთხი ტიპიური ტანჯაში სამარტალაოლ ლტოლვილებს. სტატივა სამართლებლო ამ ომში ჩაფრთხილი გაჰყავს. ჩვენ ჩვენებურები გიორგი ქირაქოშვილი და რევაზ მამისაშვილი გვტყვიან. ისინი უფლის მხედრებად შეიჭრნენ მარტალაოლ ზეცას.

„შვილო, საქართველო გმირების სამშობლოა, შენ ხარ საქართველო!“ ჩემი უდროოდ გულისცემა შეწყვეტილი შვილო გია, შენი საყვარელი სიმღერით მინდა დავიწყო ეს მოსაგონარი:

„ავდგეთ ფეხზე და ვადღებდეთ, რაც რომ ქართველებს გვაქვს სადღებდეთ, ფიქრი ერთია და მიზანიც ერთი – დემოკრატია“

დედა „საქართველო!“

ჩემი უძვირფასესო შვილო. 5 წელი გადის, რაც ჩვენს შორის წარსული ჩადგა. წახვედი და დატოვე ნათელი კვალი სიკეთისა და პატიოსნებისა, არავინ იცოდა და იცის შენებრი სიცილითა და სიმღერით საქმის კეთება, მწარე და საშინელი დღეა 2008 წლის 9 აგვისტო, ჩემი დარდით, სევდითა და ცრემლით გრძელდება ცხოვრება, სამწუხაროდ – უშენოდ, ასე გაგრძელდება, სანამ ცხოვრების ფარდაც არ დაიხურება, სანამ უფალი შენს გზასაყარს შემაყენებს. უშენოდ, შვილო, ფუჭია ცხოვრება, შენ ხომ ჩვენი ოჯახის საყრდენი კედელი იყავი, შენი წასვლით დაცარიელდა ის შეუცვლელი ადგილი, რომელიც ჩვენს ოჯახში გეკავა. დიდად ველოცავ სახელით წახვედი ამ ქვეყნიდან. ყველას სიკეთე ახსოვს შენგან, რომელიც წინ დაგხვდება შენი განვლილი ცხოვრების ფურცლები ერთად ადგილი დიდი წიგნია, რომელიც არასოდეს გაუფრთხილებს. ბოლოს 7 აგვისტოს სამჯერ დამირეკე, დედა ვენახი შეაწმინდე, წამალი არ დაუვიანდესო – ეტყობა ჩემი ხმის გაგონება გინდოდა...

ამბობენ, დრო მკურნალიაო. დრო ვერ განკურნავს შენი წასვლით მიყენებულ ტკივილს. რაც დრო გადის, უფრო დრამატიკულია ბზარი, ძლიერდება მონატრების სურვილი. სიცოცხლეს დაგთმობ, შვილო, თუნდაც ერთი წუთით დამანახა შენი მომღიმარის სახე. როგორი ცივი და უბადრუკია წუთისოფელი უშენოდ, ჩვენი გულმართალო, ქედუდრეკელი მებრძოლო. უშურველად შეგეძლო სულის გადება მეგობრისთვის. შენ მარტო შენს ოჯახს არ დააკლდი, შენ ხარ საქართველოს ტკივილი. არსებობს ქართული მადლიანი სიტყვა „გარდაცვალება“, რომელიც იტყვს ღვთის რწმუნას, სულის უკვდავების ჭეშმარიტებას და მჯერა, რომ შენი სიკეთის მოეხვედრი სული ზეციურ საქართველოს მოკაშკაშე ვარსკვლავად შემატება. შენი სხეული დაიფრთხილდა ერისა და ბერის სიყვარულში, საკუთარი ქვეყნის ბედზე ფიქრსა და დარდში და როგორც შენ იტყვი – „მადლობა დემოკრატია“ ყველაფრისათვის“. ვმადლობთ უფალს, რომ შენ იყავი ჩვენთან და ჩვენთვის, როგორც სიმბოლო და ორიენტირი ღვთისაქვე მსწრაფველი სულია!

ჩემო გია, ჩემო დიდი სევდაც და ნაღველო. ყოველდღე იმას ფიქრობდი, ვისთვის რა გერგო. მომადლებულ სიკეთეს უშურველად გასცემდი. დრამა გწამდა, რომ დიდი თუ პატარა გამოსაღებით ჩადენილი სიკეთე უფლისადმი აღვლენილი ლოცვაა. მადლობა უფალს, რომ შენისთანა შვილი მანუქა, მადლობა შენ, რომ სიზმრად მოდიხარ და მანუქაზე – „მე ცოცხალი ვარ“.

დიდსულოვანი ვაჟკაცი იყავი და ასეთად დარჩი მანდ, საუფლოში!

გია, შვილო, ვცოცხლობ შენი წარსულით, თითოეული შენი გახსენების ისტორია შენს წამიერად გაცოცხლებას უდრის. მადლობა ყველას, ვინც შენს სახელს იხსენებს!

მოვა დრო და შენთან მოვალ, მანამდე ვივლი შენი გზით, სიკეთისა და კეთილშობილების გზით. ისღა დამრჩენია, ავანთო წმინდა სანთლები, ვილოცო შენთვის და შენი თანამებრძოლებისათვის. კურთხეულ იყოს თქვენი მონატრება, საუკუნო იყოს თქვენი ხსენება, ალალი იყოს თქვენთვის დაღვრილი უამრავი ცრემლი, თქვენს სახელზე გაკეთებული საკურთხი და თქვენს სახელზე დანთებული უამრავი სანთელი.

ქრისტე დემოკრატია დაიფაროს ყველა გარდაცვლილის სული, მომავალი თაობა კი ყველა ბედნიერი გაზარდოს და სიხარული არ მოკლებოდეთ, გაბრწყინებულ საქართველოში ეცხოვროთ! ისეთი საქართველოში, როგორიც შენ გსურდა, შვილო!

ისევ შენი სიმღერის ძვირფასი სტროფებით მინდა დავახსრულო „დასაოწმებელი დემოკრატია ნუ მოგცევს. ჩვენ ქართველები მიტომ ვიბადებით სიკეთე ვთესოთ ამ ქვეყანაზე და მერე ვაღმობილი მიწას ვებარებთ!“

IV ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის კაპიტნის, დახვედრის უფროსი ოფიცრის დედა
დალი (ნანი) ქირაქოშვილი

ბანდვალდობა

გთავაზობთ შემოსაღობ მავთულბადეს, მდინარეების ნაპირსამაგრ „გაბიონებს“, საწიწილე გალიებს, ეკალმათულს, აგრეთვე თქვენივე კუთვნილი ანახვევი ან ახალი მავთულით მავთულბადის დამზადებას ნებისმიერ ზომებში.
თელავი.
ტელ: 599 14 28 16

ჩიქლაქი

შეკალი გეგზა მისურხე, ზიძახე, ზურბანთახე, ტორტხე და ა.შ.

შეკალი ძმარძისი ფოტობრავიშვილი ხარისხით;

გეგზა მისურხე, ზიძახე, ძვახე, ზურბანთახე, ტორტხე და ა.შ. სრული ინფორმაცია საიტზე: WWW.madstudio.ge.

ქ. საბარეჯო. ტელ: 571 717 889; 599 17 26 22.

რედაქტორი: **თინათინ ილაური**

რედაქციის მისამართი: ქ. საგარეჯო, დ. აღმაშენებლის ქ. № 15,

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა შ.პ.ს. „გარეჯის მაცნეში“ დაიბეჭდა თბილისში, გამომცემლობა „კოლორში“.

ტელეფონები: 24-32-07 599 502 842 599 851 143

ელ. ფოსტა: garejismacnel@hotmail.com